

Eich hawliad – beth nesaf

Rhagarweiniad

Cysylltwch â swyddfa tribiwnlys neu Ganolfan Gyswilt Cwsmeriaid y Tribiwnlys Cyflogaeth: Cymru a Lloegr: **0300 123 1024**; Yr Alban: **0300 790 6234**; Siaradwyr Cymraeg 0300 303 5176

Ffôn testun: 18001 0300 123 1024 (Cymru a Lloegr)

Ffôn testun: 0300 790 6234 (yr Alban)

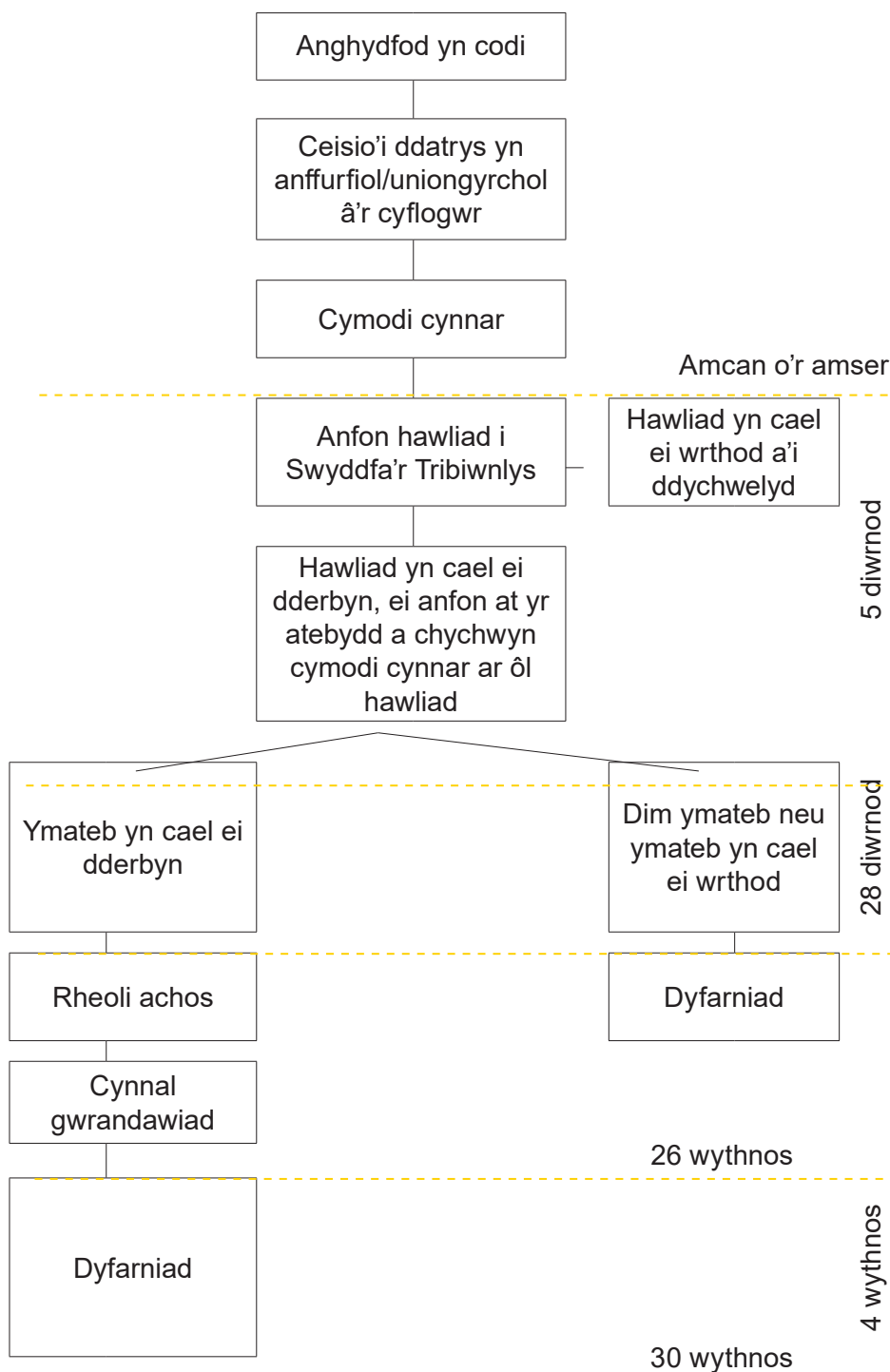
os hoffech gael gopi o'r cyhoeddiad hwn mewn fformat arall.

Canllawiau'r Llywyddion

Dan Reolau'r Tribiwnlys Cyflogaeth gall Llywyddion y Tribiwnlysoedd Cyflogaeth yng Nghymru a Lloegr a'r Alban gyhoeddi Canllawiau. Nod y canllawiau hyn yw gwella'r cysondeb o ran y ffordd y mae Tribiwnlysoedd Cyflogaeth yn rheoli achosion a galluogi'r partion i ddeall yn well yr hyn a ddisgwylir ganddynt a'r hyn i'w ddisgwyl gan y tribiwnlys. Nid ydynt yn orfodol ond dylid eu dilyn lle bo hynny'n bosib.

Gellir dod o hyd i ganllawiau'r ddau Lywydd yn:
<https://www.gov.uk/employment-tribunals/legislation>

Crynodeb o'r broses hawlio

Sylwch: Mae dyfarniadau a gyflwynir ar bartïon o mis Chwefror 2017 ymlaen yn cael eu cyhoeddi ar y gofrestr gyhoeddus ar-lein yn <https://www.gov.uk/employment-tribunal-decisions>

Beth mae'r tribiwnlys yn ei wneud unwaith mae wedi derbyn fy hawliad?

Rydym wedi derbyn eich hawliad ac wedi rhoi rhif achos iddo, a dylech ddyfynnu'r rhif hwn pan fyddwch yn cysylltu â swyddfa'r tribiwnlys drwy ffonio neu drwy ysgrifennu atynt.

Rydym hefyd wedi anfon copi o'ch hawliad i'r atebydd (neu atebwyr os ydych yn gwneud cwyn am fwy nag un unigolyn neu gwmni), neu i sefydliad, ynghyd â ffurflen ymateb y mae'n rhaid iddynt roi gwybodaeth benodol, a dweud os ydynt yn anghytuno â'ch (gwrthod eich) hawliad, a pham.

Rôl Acas

Yn y rhan fwyaf o achosion byddwn yn anfon copi o'ch ffurflen hawlio a ffurflen ymateb yr atebydd i Acas, (y Gwasanaeth Cynghori, Cymodi a Chyflafareddu) sefydliad annibynnol a diduedd. Bydd cymodwr Acas yn cysylltu â chi i weld a fyddai'n bosibl datrys yr hawliad yn eich erbyn drwy gymrodeddu, a heb fod angen gwrandawriad tribiwnlys. Mae'r cam hwn yn ofynnol yn ôl y gyfraith, er eich bod eisoes wedi bod drwy gymodi cynnar.

Faint o amser sydd gan yr atebydd i ymateb i fy hawliad?

Mae'n rhaid i'r atebydd lenwi a dychwelyd y ffurflen ymateb o fewn 28 diwrnod i'r dyddiad yr anfonasom gopi o'ch hawliad atynt, neu'n hirach, os yw'r tribiwnlys yn rhoi estyniad amser iddynt. Os nad yw'r atebydd yn ateb o fewn y terfyn amser neu'n methu â rhoi'r wybodaeth angenrheidiol, ni fydd eu hymateb yn cael ei dderbyn ac mae'n debygol y bydd yr hawliad yn cael ei drin fel un lle nad oes amddiffyniad wedi'i gyflwyno.

Dan yr amgylchiadau hynny, gall Farnwr Tribiwnlys wneud penderfyniad ynghylch yr achos heb fod angen gwrandawriad, ond weithiau mae'n bosib y bydd angen gwrandawriad i benderfynu ynghylch iawndal.

Beth sy'n digwydd ar ôl i ymateb yr atebydd gael ei dderbyn?

Unwaith y caiff ffurflen ymateb yr atebydd ei dderbyn, efallai bydd angen delio ag ychydig o faterion cyn gellir penderfynu ar eich achos.

Hefyd, os yw tystion yn hanfodol i'r achos ond nad ydynt yn barod i ddod i'r gwrandawriad ohonynt eu hunain, gallwch ofyn am orchymyn tystion i wneud

iddynt fod yn bresennol. Os byddwch yn penderfynu bod arnoch angen rhagor o wybodaeth neu ddogfennau gan yr atebydd, dylech ofyn am hyn yn ysgrifenedig, gan roi terfyn amser rhesymol ar gyfer ymateb. Os na fydd yr atebydd yn darparu'r wybodaeth rydych wedi gofyn amdani, dylech ysgrifennu at y tribiwnlys cyn gynted ag y bo modd gan amgáu copi o'ch cais ysgrifenedig a gofyn i'r tribiwnlys gyhoeddi gorchymyn.

Gall y tribiwnlys hefyd benderfynu bod angen rhagor o wybodaeth gennych chi neu gan yr atebydd er mwyn clirio mater penodol. Gall y tribiwnlys roi cyfarwyddiadau yn ysgrifenedig neu gyhoeddi gorchmynion sydd raid i chi eu dilyn.

Mewn rhai achosion, gall y tribiwnlys gynnal trafodaeth rhagarweiniol i Farnwr Cyflogaeth ymdrin â'r materion hyn. Gellir cynnal y wrandawriad dros y ffôn, drwy cyswllt fideo os yw hynny'n briodol neu yn bersonol. Mae'n bwysig eich bod yn cynnal neu'n cydymffurfio ag unrhyw orchymyn a wneir gan y tribiwnlys.

Dylech nodi y bydd cymodwr Acas dal ar gael i ddatrys eich hawliad heb wrandawriad tribiwnlys.

Pryd fydd fy hawliad yn cael ei glywed?

Byddwn yn ysgrifennu atoch chi a'r atebydd o leiaf 14 diwrnod cyn diwrnod y gwrandawriad i ddweud wrthyfch pryd y bydd y gwrandawriad yn cael ei gynnal. Gyda'r llythyr hwn, byddwn yn eich cyfeirio at ein cyhoeddiad o'r enw 'Y gwrandawriad – canllawiau i hawlwyfwr (T424) a fydd yn eich helpu i baratoi ar gyfer y gwrandawriad. Gallwch gael copi o'r cyhoeddiad hwn oddi ar ein gwefan yn <http://hmctsformfinder.justice.gov.uk/>

Beth ddylwn i ei wneud os bydd fy achos yn cael ei setlo neu os wyf eisiau tynnu fy hawliad yn ôl?

Dylech roi gwybod i ni ar unwaith os bydd eich achos yn cael ei ddatrys cyn y gwrandawriad. Bydd y swyddog cymodi'n rhoi gwybod i ni os bydd eich achos yn cael ei setlo drwy Acas. Rhaid i chi ysgrifennu atom os ydych eisiau tynnu rhan o'ch hawliad/ neu eich hawliad cyfan yn ôl. Rhaid i chi hefyd ddweud wrth yr atebydd eich bod yn tynnu eich hawliad yn ôl. Rhaid i chi wneud hyn cyn gynted ag y bo modd.

A gaf i ohebu â'r tribiwnlys drwy e-bost?

Cewch – gellir gweld rhestr gyflawn o gyfeiriadau e-bost y tribiwnlysoedd

cyflogaeth ar gefn y llyfryn hwn. Dylech sicrhau eich bod yn dyfynnu rhif yr achos mewn unrhyw ohebiaeth ac ar far teitl yr e-bost a'i anfon i swyddfa'r tribiwnlys sy'n ymdrin â'ch apêl.

Bydd y swyddfa yn gwneud ei gorau glas i gyfathrebu â chi drwy e-bost, os ydi'n well gennych.

Rhaid i'r dogfennau a anfonir i'r tribiwnlys fod mewn fformat sy'n gydnaws â 'Word'. Ni fyddwn yn derbyn dogfennau mewn fformatau eraill. Pan fyddwn wedi derbyn eich e-bost, byddwn yn anfon cydnabyddiaeth electronig atoch. Peidiwch ag anfon negeseuon e-bost pellach na ffonio swyddfa'r tribiwnlys oni fyddwch heb dderbyn cydnabyddiaeth cyn pen dau ddiwrnod gwaith o anfon eich e-bost.

Chi sy'n gyfrifol am sicrhau bod y tribiwnlys yn derbyn yr holl ohebiaeth a anfonir drwy e-bost o fewn y terfyn amser perthnasol.

Os ydych eisiau i ni gyfathrebu â chi drwy e-bost, bydd angen i chi roi cyfeiriad e-bost dilys oni bai eich bod wedi ei roi ar y ffurflen hawlio yn barod. Wrth ofyn i ni gyfathrebu â chi drwy e-bost rydych yn cytuno y byddwch yn edrych am e-byst sy'n dod i mewn o leiaf unwaith y dydd ac y cawn drosglwyddo eich cyfeiriad e-bost i bobl eraill sy'n gysylltiedig â'ch hawliad.

Anabledd neu anghenion arbennig

Os oes gennych chi, neu unrhyw un sy'n dod i dribiwnlys gyda chi, anabledd neu angen penodol, dylech gysylltu â'r swyddfa tribiwnlys sy'n ymdrin â'ch achos i drafod y mater. Mae enghreifftiau o'r help y gallwn ei ddarparu yn cynnwys trosglwyddo dogfennau i Braille neu brint mwy, darparu gwybodaeth ar ddisg a thalu am ddehonglwyd iaith arwyddion. Gallwn hefyd ddarparu dolenni sain ar gyfer teclynnau clywed yn yr ystafell lle cynhelir y gwrandawriad os byddwch eu hangen. Cysylltwch â ni cyn gynted ag sy'n bosibl er mwyn i ni allu gwneud trefniadau priodol neu addas.

Safonau'r gwasanaeth

Os ydych yn anhapus ynghylch ein gwasanaeth, cysylltwch ag unrhyw swyddfa tribiwnlys neu Canolfan Gyswllt Cwsmeriaid i gael copi o'n taflen **EX343 – Anhapus â'n gwasanaeth – beth allwch chi ei wneud?** Mae'n esbonio ein trefn gwyno. Ceir Manylion y Ganolfan Gyswllt Cwsmeriad ar y dudalen olaf.

Rhagor o wybodaeth Cewch ragor o wybodaeth trwy ddilyn y ddolen ganlynol: www.gov.uk/courts-tribunals/employment-tribunal

Swyddfeydd Tribiwnlysoedd Cyflogaeth

Aberdeen	Ground floor, AB1, 48 Huntly Street, Aberdeen AB10 1SH	t. 01224 593 137 e. aberdeenet@hmcts.gsi.gov.uk
Bryste	Bristol Civil and Family Justice Centre, 2 Redcliff Street, Bristol BS1 6GR	t. 0117 929 8261 e. bristolet@hmcts.gsi.gov.uk
Dundee	Ground Floor, Endeavour House, Greenmarket, Dundee, DD1 4BZ	t. 01382 221578 e. dundeeet@justice.gov.uk
Dwyrain Llundain	2nd Floor, Import Building, 2 Clove Crescent, London E14 2BE	t. 020 7538 6161 e. eastlondon@justice.gov.uk
Caeredin	54-56 Melville Street, Edinburgh EH3 7HF	t. 0131 226 5584 e. edinburghet@justice.gov.uk
Glasgow	The Glasgow Tribunals Centre, 3 Atlantic Quay 20 York Street Glasgow G2 8GT	t. 0141 204 0730 e. glasgowet@justice.gov.uk
Leeds	4th Floor, City Exchange, 11 Albion Street, Leeds LS1 5ES	t. 0113 245 9741 e. leedset@justice.gov.uk
Canol Llundain	Victory House, 30-34 Kingsway, London WC2B 6EX	t. 020 7273 8603 e. londoncentralet@justice.gov.uk
De Llundain	Montague Court, 101 London Road, West Croydon CR0 2RF	t. 020 8667 9131 e. londonsouthet@justice.gov.uk
Manceinion	Alexandra House, 14-22 The Parsonage, Manchester M3 2JA	t. 0161 833 6100 e. manchesteret@justice.gov.uk
Canolbarth Lloegr (Dwyrain)	Nottingham Justice Centre, Carrington Street, Nottingham, NG2 1EE	t. 0115 947 5701 e. midlandseastet@justice.gov.uk
Canolbarth Lloegr (Gorllewin)	Centre City Tower, 7 Hill Street, Birmingham B5 4UU	t. 0121 600 7780 e. midlandswestet@justice.gov.uk
Newcastle	Newcastle Civil Family Courts and Tribunal Centre, Barras Bridge, Newcastle Upon Tyne, NE1 8QF	t. 0191 2058750 e. newcastleet@justice.gov.uk
Cymru	Llys Ynadon Caerdydd a'r Fro, Plas Fitzalan, Caerdydd, De Cymru, CF24 0RZ	t. 029 2067 8100 e. waleset@justice.gov.uk
Watford	3rd Floor, Radius House, 51 Clarendon Rd, Watford WD17 1HP	t. 01923 281 750 e. watfordet@justice.gov.uk

Mae ein swyddfeydd ar agor o 9.00 y bore tan 5.00 yr hwyr, o ddydd Llun i ddydd Gwener.

Byddwn yn eich cyfeirio at fap sy'n dangos lleoliad y swyddfa lle mae'r gwrandawriad wedi'i drefnu.

Ceir manylion am y Ganolfan Gyswllt Cwsmeriaid ar dudalen 1.